

Happy birthday to us !

Zojuist is de 75ste editie van het Filmfestival van Cannes gevierd op de rode loper. Ook David Bowie zou dit jaar zijn 75ste verjaardag hebben gevierd. Andere min of meer belangrijke gebeurtenissen houden ook verband met het jaar 1947: het begin van de Koude Oorlog, de publicatie van De Kleine Prins door Antoine de Saint-Exupéry, het doorbreken van de geluidsbarrière, de vermeende crash van een UFO in Roswell ... en zo vele anderen. Maar bovenal een bijzonder belangrijke voor onze sector: onze federatie, opgericht op 2 april 1947, viert dit jaar haar 75ste verjaardag... een gelegenheid voor ons om in onze archieven te duiken en de link te leggen tussen gisteren en vandaag.

Van gisteren...

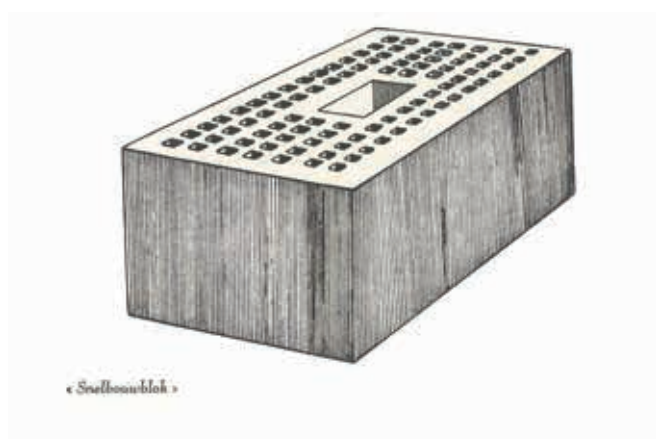
Aanvankelijk waren wij bekend als “Nationale Groepering der Kleinijverheid”, het was pas in 1997 dat de naam “Belgische Baksteenfederatie” in onze statuten verscheen. De oorspronkelijke naam was misschien meer suggestief, want alhoewel baksteen duidelijk het centrale element van onze sector is, vervulde andere keramische producten het productgamma dat door onze federatie wordt vertegenwoordigd – (snelbouw)blokken, baksteenstrips, straatbakstenen, vloerelementen, lateien, geprefabriceerde wanden.

Door onze archieven te raadplegen, hebben we enkele “pareltjes” gevonden die ons in staat hebben gesteld beter te begrijpen wat de problemen van die tijd waren en hoe ze zich de afgelopen decennia hebben ontwikkeld. We waren soms verrast om bepaalde overeenkomsten te vinden (over de dematerialisatie van producten bijvoorbeeld... omdat het toen al een aandachtspunt was voor baksteenfabrikanten) maar ook paradigmaverschuivingen met betrekking tot energie- en klimaatkwesties. Zo vindt de federatie haar fundamenten in een vereniging die tot doel had concurrerende prijzen te bedingen voor steenkool die vervolgens in de baksteenovens werd gebruikt ... een confronterende terugblik want de ovens werken al lang (van na de oliecrisis in de jaren ‘70) op aardgas en nog meer ecologische energie-alternatieven worden nu onderzocht voor de korte, middellange en lange termijn.

Maar wat is de rol van een beroepsfederatie? In de context van 1947 ging het om massaal heropbouwen van het woningbestand in het

bijzonder. Het was tijdens deze periode dat bedrijven uit verschillende sectoren zich organiseerden in federaties om hun acties in deze naoorlogse wereld te coördineren. Ook andere zusterfederaties werden tegelijkertijd opgericht, zoals de bouwconfederatie, de federatie van de winningsindustrieën, enz.

Als we met massale heropbouw “op grote schaal” bedoelen, komt er natuurlijk een mooie woordspeling in ons op door de link te leggen “met massieve materialen”. In de naoorlogse periode was het echter noodzakelijk om snel te handelen, te rationaliseren en tegelijkertijd kwalitatief te herbouwen en de bouwkosten te beperken. In deze periode is veel onderzoek en innovatie gedaan. Dus, na een periode van “stagnatie” in onze baksteenindustrie, die tot dan toe zijn activiteit had geconcentreerd rond bakstenen in massieve muren, werd in de jaren vijftig een belangrijke innovatie geboren in de vorm van keramische geperforeerde binnenmuurstenen. De naam “snelbouwstenen”, die in Vlaanderen wordt gebruikt om deze binnenmuurstenen aan te duiden, sluit beter aan bij het doel van dit nieuwe product.

Met zijn geoptimaliseerde formaat en een gewichtsbesparing van 30% in vergelijking met hetzelfde volume massief metselwerk, kon een verbetering van 50% in de productiviteit van metselaars worden bereikt bij het verwerken van dit materiaal in metselwerk.

De geschiedenis leert ons daarom dat de optimalisatie van “product design” de keramische sector al in die tijd in staat stelde om de

uitdagingen van massale (weder)opbouw in de naoorlogse periode aan te gaan.

Deze geest van innovatie heeft onze aangesloten bedrijven nooit verlaten; de laatste 25 jaar zijn ook bijzonder rijk geweest aan optimalisatie en ontwikkeling van producten en bouwsystemen, waarbij de huidige uitdagingen van onze samenleving zijn geïntegreerd: toegang tot primaire grondstoffen, energiebesparing en vermindering van luchtmissies, waterbeheer, ... De dematerialisatie van de spouwmuur (d.w.z. een “afslankingskuur” van de materialen met behoud van dezelfde functie) vindt geleidelijk aan zijn weg in België. Veel gevelsteenfabrikanten bieden tegenwoordig een smaller baksteenformaat dan een klassiek formaat aan. De dematerialisatie van binnenmuurstenen staat op zijn beurt in de kinderschoenen. Meer informatie over dit onderwerp vindt u in het technische artikel van uitgave 176 (4/21) van ons tijdschrift. Ook de systemen met baksteenstrips geplaatst op thermische isolatiepanelen moeten we vermelden.

... tot vandaag

De Belgische Baksteenfederatie vertegenwoordigt vandaag alle producenten van baksteen, d.w.z. twaalf bedrijven met tweeëntwintig productiesites in België. De missie van onze beroepsorganisatie is het adviseren, vertegenwoordigen en verdedigen van de gemeenschappelijke belangen van de aangesloten bedrijven. Het handhaven van een gunstig klimaat op Belgische bodem voor een economisch, sociaal en ecologisch duurzame industriële activiteit is onze rode draad.

In België behoudt de baksteensector zijn productie op lokaal niveau. Kleigroeven grenzen over het algemeen aan de productielocaties voor minimaal transport van grondstoffen, en de steenbakkerijen blijven lokale werkgevers. Een lokale activiteit natuurlijk, maar die ook zijn internationale reikwijdte heeft kunnen ontwikkelen, aangezien de kwaliteit van onze materialen in de buurlanden zeer gegeerd is.

Baksteenarchitectuur maakt het mogelijk om alle trends te verzoenen: nieuwbouw of renovatie, klassieke stijl of hedendaagse

architectuur, in stedelijke of landelijke gebieden, in alle soorten programma's (wonen, kantoren, culturele gebouwen, enz.). De grote verscheidenheid aan kleuren, formaten en texturen, gecombineerd met de vele toepassingsmogelijkheden, zullen elk project uniek blijven maken.

... Tot morgen

Met het oog op de huidige maatschappelijke uitdagingen (koolstofneutraliteit, hernieuwbare energie, recyclage en hergebruik, circulariteit, enz.), zullen we ongetwijfeld een spannende tijd tegemoet gaan... We hebben vertrouwen in het vermogen van onze Belgische fabrikanten om pioniers te blijven en deze grote uitdagingen aan te gaan door hun oplossingen aan te bieden.

We willen deze korte geschiedenis van onze federatie afsluiten met het eren en bedanken van degenen die baksteen het Belgische architecturale landschap laten vormgeven. De producenten in de eerste plaats die innovatieve en “toekomstbestendige” bouwmaterialen en -systemen aanbieden. Ze slagen erin om te navigeren tussen nieuwe technische en esthetische trends, terwijl ze de essentie van keramische materialen behouden. De architecten en ontwerpers vervolgens, die ons altijd blijven verbazen met hun creativiteit, vindingrijkheid en durf bij de toepassing van onze materialen.

Het lijkt geen twijfel dat keramische materialen nog veel verrassingen voor ons in petto hebben... tot over 25 jaar om de balans op te maken ter gelegenheid van ons 100-jarig jubileum!